

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponentky)

Práci předložila: Diana Bohera

Název práce: POSTOJE SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ VE ŠKOLSKÝCH PORADENSKÝCH ZAŘÍZENÍCH V PLZEŇSKÉM KRAJI K INKLUZI OSOB S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM VE VZDĚLÁVÁNÍ

Vedoucí práce: PhDr. Josef Slowík, Ph.D.

- 1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):** Cíl práce autorka zmiňuje v úvodu takto: „*Cílem této práce je analyzovat postoje speciálních pedagogů k inkluzi osob s mentálním postižením ve vzdělávání*“.
Takto formulovaný cíl je doplněn dalším příliš ambiciózním záměrem „*Výsledky této bakalářské práce přinesou důležitý přehled o postojích speciálních pedagogů ve školských poradenských zařízeních k inkluzi osob s mentálním postižením ve vzdělávání*“, který v závěru sama autorka označila za nereálný. Samotná analýza postojů má výpovědní hodnotu vázanou pouze na sledovanou skupinu a její hodnota je částečně snížena problematickou interpretací dat.
- 2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):**
Text o 48 stranách je podle závěrečného seznamu zpracován na základě 27 tištěných a elektronických odborných zdrojů. Práce je doplněna dvěma přílohami, které dokládají formální náležitosti výzkumu. Přílohy bohužel nezahrnují v textu přislíbené ukázky kódování kvalitativní části metod.
Práce sestává z části teoretické a praktické, které však nejsou jasně odděleny, začátek praktické části můžeme vytušit podle názvu 4. kapitoly – Metodologie výzkumného šetření. Teoretická část eklekticky zpracovává především problematiku mentálního postižení, inkluze a poradenství u žáků s tímto postižením.
Výhrady k této části práce jsou obsahového i formálního charakteru.
 - klíčové pojmy, jako např. mentální postižení – mentální retardace – vývojová porucha intelektu jsou zmatečně a anachronicky odkazovány z různých zdrojů bez potřebného komentáře. Stupně postižení jsou zmiňovány pouze podle Valenty z roku 2014. Pojem inkluze je zpracován, ale jeho vztah k místy se vyskytujícímu pojmu integrace není objasněn
 - údaje o postupném přechodu z MKN 10 na MKN 11 nejsou správné, když autorka uvádí „*MKN-11 však doposud nebyla kompletně přeložena a v praxi se zatím nepoužívá (Bazalová 2023)*“
 - neaktuální zdroje zřejmě stojí i za stylisticky neobratným tvrzením na s. 22: „*Žáci s mentálním postižením jsou vzděláváni podle školního vzdělávacího programu pro žáky s LMP.*“
 - RVP je v seznamu zkratk uveden jako Rámcový vzdělávací plán
 - jako období předškolního věku je na s. 9 představována doba od narození do začátku povinné školní docházky

V praktické části práce se deklaruje, že „Výzkumným problémem této práce bylo mapování postojů speciálních pedagogů ve školských poradenských zařízeních k inkluzi osob s mentálním postižením ve vzdělávání a zjišťování, jaké faktory tyto postoje ovlivňují.“

Klíčovým problémem dotazování sledované skupiny poradenských pracovníků bylo nerozlišení úrovně mentálního postižení. Výsledky by jistě byly přínosnější, pokud by otázky byly zaměřeny pouze na inkluzi žáků s lehkým nebo středně těžkým mentálním postižením.

Ačkoli autorka v teoretické části správně rozlišila tři dimenze postoje, ve výzkumu už pak, ačkoli by to bylo užitečné, tyto úrovně nesledovala.

Praktická část práce je realizována dle autorky postupy smíšeného výzkumu (dotazník a rozhovor). Minimalistický výzkumný soubor sestával z 22 respondentů dotazníku a dvou pro rozhovor. Není respektován požadavek triangulace metod u smíšeného výzkumu.

Malý, nedostatečně popsáný výzkumný vzorek a problematicky formulovaný výzkumný problém autorku nemohly přivést k přesvědčivému zpracování závěrů. Výzkum by byl lépe veden, pokud by byly formulovány i dílčí výzkumné otázky.

Za problematickou považuji interpretaci některých kvantitativních dat. Autorka např. uvádí na s. 31 „Většina respondentů shledává inkluzi žáků s mentálním postižením jako proveditelnou.“ Avšak 22,7 % vyjádření je neutrálních 40,9 % je shledává „proveditelnou“ a 36,3 % „neproveditelnou“. Obdobných problematických „proinkluzivních“ interpretací je ve výsledcích několik.

Kódování otevřených a rozhovorových položek výzkumu není doloženo, ačkoli je v textu přislíbeno jejich zařazení do příloh.

3 FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce vykazuje řadu formálních obtíží:

- k zásadním formálním problémům patří několik desítek záměn „í“ za „i“ a krácení dalších samohlásek, souvisejících zřejmě s mateřským jazykem autorky a neprovedenou jazykovou korekturou práce
- stejné souvislosti stojí zřejmě za stylistickými neobratnostmi v textu
- některé parafráze zdrojů, jako např. Slowík (2022) na s. 5, jsou zřejmě doslovné citace, ačkoli tak nejsou uvedeny
- místo kvalifikace speciálního pedagoga se na několika místech uvádí „klasifikace“ speciálního pedagoga
- některé zdroje jsou v textu problematicky odkazovány, např. Speciální pedagogika na s. 23

4 STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce zaměřená na postoje poradenských pracovníků k inkluzi žáků s mentálním postižením vykazuje dílčí výše popsané obtíže ve zpracování teoretického základu, zásadní obtíže v hlavním zaměření výzkumu – dotazování zaměřené na celou oblast mentálního postižení, a problematické zpracování výzkumných dat. Z těchto důvodů je celkový přínos práce pro poznání problematiky velmi malý.

5 OTÁZKA K DISKUZI U OBHAJOBY:

Objasněte současný stav přechodu od MKN 10 k MKN 11.

Objasněte jasně druhou část výzkumného problému – které faktory ovlivňují postoje sledované skupiny k inkluzi žáků s MP.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

dobře

Datum: V Plzni 7. 6. 2024

Doc. PaedDr. Marie Kocurová, Ph.D.